

ARTSDATABANKEN

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

11.04.16

Vår ref.: 2016/9028-

Deres ref.: 16/138-

Høring – Kunnskapssektoren sett utenfra

Vi viser til brev fra KD datert 11.01.16, med invitasjon til å avgi høringsuttalelse på rapporten «Kunnskapssektoren sett utenfra».

Vedlagt finner dere Artsdatabankens høringsuttalelse. Vi har i hovedsak avgrenset vår uttalelse til å omfatte forhold som berører vår egen virksomhet.

Vi ser fram til dialog med KD om fremtidig organisering av Artsdatabanken!

Med hilsen

Ivar Myklebust
Direktør

Arild Lindgaard
Seniorrådgiver

Vedlegg: Høringsuttalelse

ARTSDATABANKEN

Org.nr: 974 767 880
Tlf: +47 73 59 21 45
Web: www.artsdatabanken.no

E-post: postmottak@artsdatabanken.no
Post: Artsdatabanken, 7491 Trondheim
Besøk: Høgskoleringen 9, 7034 Trondheim

11.04.16

Høringssvar – Kunnskapssektoren sett utenfra

Artsdatabanken er svært opptatt av at organiseringen av vår virksomhet ivaretar vår uavhengige og selvstendige rolle, slik at vi best mulig kan realisere oppgavene i vårt mandat. Dagens organisering som 1-4-4 institusjon ivaretar dette på en meget god måte, og er i tillegg en fleksibel og lite byråkratisk organisering. Et unntak fra dette er forholdet knyttet til styrets handlingsrom mht. tilsettinger.

Vi kan ikke se at utvalgets forslag om å samle alle 1-4-4 institusjoner i et nytt forvaltningsorgan er et riktig grep for vår del. Det kan i vesentlig grad rokke ved vår rolle og posisjon, og det vil være en betydelig risiko for at Artsdatabanken vil miste sin fleksibilitet og sitt særpreg.

Hvis KD går inn for å endre organiseringen av Artsdatabanken er det beste alternativet etter vår mening å etablere Artsdatabanken som en selvstendig institusjon direkte under departementet. Dette kan imidlertid medføre behov for å bygge opp egen administrasjon og det må trolig finnes andre løsninger for driften av vår tekniske infrastruktur.

Det foreligger etter vår mening særskilte grunner for at Artsdatabanken bør ha et styre. Artsdatabanken har mange brukere utenfor UH-sektoren, og utfører oppgaver som ofte er i fokus innen politikk og forvaltning. Det er derfor svært viktig at Artsdatabanken har et styre som gir rom for at relevante interesser i samfunnet får mulighet til å bidra til å utvikle vårt samfunnsoppdrag.

1 Innledning

KD har bedt om at utvalgets forslag skal legge til rette for:

- God og konsistent måloppnåelse i kunnskapssektoren.
- Utdanning og forskning av høy kvalitet.
- Sektorens og samfunnets behov nå og i framtiden.
- Effektiv ressursbruk.
- Styring, ledelse og ansvarliggjøring.
- Et klarere skille mellom policyutvikling, forvaltning, tjenesteproduksjon og tilsyn.

Utvalget har i all hovedsak fokusert på styring på overordnet nivå i kunnskapssektoren. Når det gjelder Artsdatabanken isolert sett foreligger ingen vurderinger av måloppnåelse, samfunnets behov for våre produkter/tjenester, ressursbruk eller styring. Utvalgets arbeid gir således et svakt grunnlag for å vurdere organisering av Artsdatabankens virksomhet. Utvalget

har heller ikke vært i kontakt med Artsdatabanken for å innhente opplysninger om vår virksomhet.

Fra vår side understreker vi at dagens organisering som 1-4-4 institusjon med eget styre har bidratt til god måloppnåelse, effektiv ressursbruk og god styring. Dette er også en organisasjonsform som har bidratt til å etablere en uavhengig og selvstendig rolle/posisjon som har vært avgjørende for å skaffe Artsdatabanken den nødvendige legitimitet.

2 Kommentarer til noen av utvalgets overordnede vurderinger og viktige forslag

Utvalget slår fast at dagens organisering av departementets underliggende virksomheter bærer preg av at strukturen har vokst fram uten en klar plan. Det administrative apparatet i kunnskapssektoren er preget av et høyt antall virksomheter med til dels uklare grenser seg imellom.

Hvis vi ser på de syv 1-4-4 institusjonene under UH-avdelingen kan vi fastslå at Artsdatabanken har ingen eller svært små grenseflater mot de øvrige seks. Artsdatabanken har et tydelig særpreg det er viktig å ivareta i det videre.

Vi vil i denne sammenheng også henwise til kap.6.2.3 i Meld. St. 18 (2014-2015) (strukturemeldinga). Her finner vi omtale, vurderinger og forslag til tiltak knyttet til flere av 1-4-4 institusjonen og andre institusjoner under UH- avdelingen. Det foreligger ingen omtale, vurderinger eller forslag til tiltak for å omorganisere Artsdatabankens virksomhet.

Det er viktig å påpeke at Artsdatabanken har mange brukere utenfor UH-sektoren og at vi har oppgaver som ofte er i fokus både i politikk og forvaltning. I forbindelse med vurderinger av vår organisasjonsform er det avgjørende viktig å ta hensyn til dette.

1-4-4

Utvalget har vurdert de såkalte 1-4-4- institusjonene som er hjemlet i universitets og høyskoleloven. Artsdatabanken er en av disse. Dette er organer utvalget kaller ”hybrid- institusjoner” og som kjennetegnes av at det faglige og administrative ansvaret er delt mellom departement/direktorat (i vårt tilfelle KD) og en vertsinstitusjon (i vårt tilfelle NTNU). Utvalget mener at dette prinsipielt er en uheldig oppsplitting og krevende å styre og rydde opp i ved svikt. Utvalget vurderer denne organisasjonsformen som praktisk anvendbar når en raskt ønsker å etablere ny aktivitet, men mener at den ikke bør brukes for permanente aktiviteter.

For Artsdatabankens del har 1-4-4 fungert meget bra så langt, og er helt klart en organisasjonsform som underbygger og er tilpasset våre kjerneoppgaver. Det er svært store fordeler både administrativt og teknisk (IKT-infrastruktur) ved å være knyttet til NTNU. Det må også fremheves at dette er en kostnadseffektiv organisering. Hvis departementet ønsker å organisere Artsdatabanken på en annen måte må dette derfor analyseres grundig mht. både måloppnåelse og kostnadseffektivitet.

Et unntak fra vår positive erfaring med 1-4-4 er forhold knyttet til styrets handlingsrom når det gjelder tilsettinger. Ved en videreføring av 1-4-4 anbefaler vi at avtaleverket som regulerer den administrative driften av Artsdatabanken revideres, og at styrets handlingsrom i denne type saker klargjøres.

Det er viktig at de store fordelene ved dagens organisasjonsform ivaretas hvis KD ønsker å avvike 1-4-4 for vår del. Det er godt mulig at utvalgets kritikk mot 1-4-4 kan løses ved at det etableres et nytt avtaleverk mellom KD og NTNU. Et slikt avtaleverk kan fastslå at Artsdatabanken er en institusjon direkte under departementet, men at NTNU har ansvaret for administrative tjenester og IKT-infrastruktur iht. avtaleverk.

Artsdatabanken ser gjerne at dagens organisering videreføres, men da med et revidert avtaleverk. Det beste alternativet er etter vår mening at Artsdatabanken etableres som en selvstendig institusjon direkte under Kunnskapsdepartementet.

Vi anser det som svært viktig at vår uavhengige og selvstendige rolle ivaretas i en eventuell annen organisering enn i dag. En mer direkte tilknytning til NTNU eller eventuelt at eierskapet overføres til et annet departement frarådes.

Et nytt sentralt forvaltningsorgan

Det forslaget som er mest dyptgripende for vår del er at utvalget foreslår at KD bør slå sammen en rekke eksisterende virksomheter til et nytt sentralt forvaltningsorgan for universitets- og høyskolesektoren.

Utvalget mener at følgende institusjoner/oppgaver bør vurderes lagt til det nye forvaltningsorganet:

- Samtlige sju 1-4-4- organer (nasjonale fellesforetak) under UH-sektoren (herunder Artsdatabanken)
- Aksjeselskapene Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste (NSD) og UNINETT
- Senter for internasjonalisering av utdanning (SIU)
- Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) sin godkjenning av utenlandsk høyere utdanning og fagskoler.

Vi vil sterkt fraråde at Artsdatabanken inngår i et slikt forvaltningsorgan. Det kan i vesentlig grad rukke ved vår rolle og posisjon, og gjøre det vanskelig å ha god dialog med brukere utenfor UH-sektoren. Det vil i tillegg være en betydelig risiko for at Artsdatabankens vil miste sin fleksibilitet og sitt særpreg.

Det kan også stilles spørsmål ved om etablering av et nytt forvaltningsorgan er et riktig grep i en tid hvor det er betydelig fokus på å dempe veksten i offentlig sektor og å gjennomføre tiltak for avbyråkratisering.

Styre

Utvalget foreslår at styret ikke bør benyttes i forvaltningsorganer med mindre det er særskilte grunner til det. Utvalget mener at styrene representerer et ekstra styringsnivå, og dermed kan bidra til å svekke ansvarslinjer og styrbarhet. Utvalget mener at unntak fra dette kan tenkes der forvaltningsorganet har en stor økonomisk, faglig eller administrativ selvstendighet.

Det foreligger etter vår mening særskilte grunner for at Artsdatabanken bør ha et styre. Artsdatabanken har mange brukere utenfor UH-sektoren, og utfører oppgaver som ofte er i fokus innen politikk og forvaltning. Det er derfor svært viktig at Artsdatabanken har et styre som gir rom for at relevante interesser i samfunnet får mulighet til å bidra til å utvikle vårt

samfunnsoppdrag. Det bør også tas med i betraktningen at Artsdatabanken også har betydelige bevilgninger fra Klima- og miljødepartementet

Det er svært viktig å ha et styre for at Artsdatabanken skal opprettholde sin uavhengighet og selvstendighet. Det gjelder også hvis det blir aktuelt med en annen form for tilknytning til KD og NTNU enn i dag.